

Handläggare

Malin Wadeborn-Loohufvud
Telefon: 08-50815044

Till

Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2024-03-20

Remiss Stockholms stads program för barns rätt till kultur, KS 2024/1378

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2024/1378

Förvaltningens förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Sammanfattning

Kulturnämnden fick i uppdrag i stadens budget 2024 att ta fram ett stadsövergripande program om barns rätt till kultur, och vad det innebär utifrån de tre perspektiven: kultur för barn, kultur med barn och kultur av barn. Uppdraget ska kopplas ihop med det kulturstrategiska programmet och ersätta programmet *Kultur i ögonhöjd*. Programmet har tre mål som konkretiserar stadens ambition för barns rätt till kultur i förskolan och skolan, på fritiden samt i stadsmiljön. Till varje mål finns åtaganden som förtydligar hur målet ska uppnås samt vilka nämnder och bolagsstyrelser som är ansvariga.

Förvaltningen är positiv till *Stockholms stads program för barns rätt till kultur* som kan bidra till en gemensam förståelse för arbetet med barns rätt till kultur. Förvaltningen anser att det är bra att rättighetsperspektivet stärkts och att de grupper av barn och ungdomar som deltar i kulturlivet i liten utsträckning idag lyfts fram. Förvaltningen anser att det är positivt att barnens egen lek lyfts fram som viktig i programmet.

Kulan är ett centralt verktyg i Stockholms stads arbete med barns rätt till kultur. Kulan möjliggör ett kvalitativt kulturutbud till subventionerat pris. Kulan kan idag inte användas av de öppna fritidsverksamheterna vilket förvaltningen anser bör ändras för att ytterligare kunna bidra till uppfyllande av åtagande 2.1.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden har mottagit remiss om *Stockholms stads program för barns rätt till kultur* från kommunstyrelsen. Remissen ska vara besvarad senast den 29 april 2025.

Kulturnämnden fick i uppdrag i stadens budget 2024 att ta fram ett stadsövergripande program om barns rätt till kultur, och vad det innebär utifrån de tre perspektiven: kultur för barn, kultur med barn och kultur av barn. Uppdraget ska kopplas ihop med det kulturstrategiska programmet och ersätta programmet *Kultur i ögonhöjd*.

Ärendet

Stockholms stads program för barns rätt till kultur ska ge alla barn och ungdomar goda möjligheter att upptäcka, uppleva och skapa många olika sorters kulturuttryck. Programmet ska ge stadens verksamheter gemensam förståelse för arbetet med barns rätt till kultur samt tydliggöra det ansvar som nämnder och bolagsstyrelser har inom programmets verksamhetsområden.

Programmet riktar sig till alla barn, men genomsyras av en medvetenhet om att Stockholms stad behöver bli bättre på att inkludera underrepresenterade grupper. Pojkar i alla åldrar, äldre barn och ungdomar, barn och ungdomar med funktionsnedsättning samt barn och ungdomar som växer upp i hushåll med låga inkomster. Dessa är exempel på grupper som särskilt behöver uppmärksammas. Rättighetsperspektivet har stärkts i det föreslagna programmet.

Programmet ska vara styrande över kommunala verksamheter och insatser. Det ska vara vägledande i Stockholms stads samverkan med det fria kulturlivet, andra kulturverksamheter, civilsamhället, fristående förskolor och skolor, universitet, högskolor, myndigheter och näringsliv. Med kultur avses i programmet:

- konstnärliga uttryck och konstnärligt skapande inom exempelvis cirkus, dans, film, foto, hantverk, konst, litteratur, musik, poesi, spel och teater.
- kulturarv som tillgängliggörs genom arkiv, bibliotek och museer.

Programmets mål

Programmet har tre mål som konkretiserar stadens ambition för barns rätt till kultur i förskolan och skolan, på fritiden samt i stadsmiljön. Till varje mål finns åtaganden som förtydligar hur målet ska uppnås samt vilka nämnder och bolagsstyrelser som är ansvariga.

Mål 1, Alla barn och ungdomar upplever och skapar en mångfald av kulturuttryck i förskolan och skolan

- **Åtagande 1.1**
Förskolor och skolor säkerställer att barn och elever får möjlighet till kulturupplevelser och eget skapande i möte med professionella kulturaktörer under varje skolår.
- **Åtagande 1.2**
Stadens egna kulturverksamheter är attraktiva och självklara besöksmål för förskolor och skolor i staden.

Mål 2, Alla barn och ungdomar tar del av kulturupplevelser och utövar eget skapande på sin fritid

- **Åtagande 2.1**
Stadens fritidsverksamheter erbjuder en mångfald av kulturaktiviteter som en integrerad del av verksamheten.
- **Åtagande 2.2**
Kulturskolan Stockholm och Stockholms stadsbibliotek når underrepresenterade grupper i högre utsträckning.

Mål 3, Alla barn och ungdomar har möjlighet till kulturupplevelser och eget skapande i sin stadsmiljö

- **Åtagande 3.1**
Stadsutvecklingen säkerställer att det finns platser i alla delar av staden där barn kan uppleva kultur och utöva eget skapande.
- **Åtagande 3.2**
Stadens offentliga miljöer är tillgängliga arenor för kultur för, med och av barn och ungdomar

Tre framgångsfaktorer har identifierats som särskilt viktiga. De samspelar med varandra och ska genomsyra arbetet i stadens nämnder och bolagsstyrelser på samtliga beslutsnivåer.

1. Samverkan
2. Delaktighet och inflytande
3. Tillgängliggörande

Det ska finnas väletablerade former för dialog med barn och ungdomar för att ta tillvara och analysera barns och ungdomars behov. Stadens verksamheter ska genomföra barnkonsekvensanalyser och barnrättsanalyser med fokus på barns och ungdomars rätt till kultur där dialog med barn och ungdomar är en central del.

I stadens budget fastställs inriktningsmål, mål för verksamhetsområden, indikatorer samt aktiviteter som ska bidra till att målen uppnås. Programmet pekar i sin tur ut mål, åtaganden och framgångsfaktorer för arbetet med barns rätt till kultur. Programmet ska implementeras av stadens berörda nämnder och bolagsstyrelser genom att dessa tar fram verksamhetsanpassade mål, aktiviteter och arbetssätt för att nå programmets mål.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen förskola och fritid. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen samt i pensionärsrådet den 13 mars 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Skarpnäcks kulturhus erbjuder möjlighet till jämlik kultur och eget skapande för alla, oavsett kön, ålder, funktionsförmåga och bakgrund. Besökarna kan exempelvis utöva dans, teater, hantverkande, måleri och skapande i musikstudion samt ta del av professionell scenkonst. Biografverksamheten inom kulturhuset är en del av förvaltningens ordinarie verksamhet, exempelvis som aktivitet för den öppna fritidsverksamheten samt del av de lovaktiviteter som anordnas.

Alla barn och ungdomar har rätt till en aktiv och meningsfull fritid där kulturupplevelser och eget skapande är en självklar del. Nämndens fritidsgårdar ger möjlighet till kulturupplevelser och eget skapande. I samverkan med det stadsövergripande nätverket *Fritid för alla* genomför fritidsgårdarna olika aktiviteter för barn och unga med funktionsnedsättning, som till exempel funkisdiscon och karaokekvällar. Fritidsgårdarna samverkar med Skarpnäcks kulturhus bland annat genom att ungdomar kan söka kulturstöd att genomföra sina idéer och olika kulturprojekt.

Förskolan har i uppdrag att skapa förutsättningar för barnen att ta del av det lokala kulturlivet. Förskolorna ger barnen, utifrån allas olika förutsättningar, möjlighet att ta del av professionella kulturupplevelser och eget skapande. I förskolan får barn uppleva, gestalta och kommunicera genom olika estetiska uttrycksformer som bild, form, drama, rörelse, sång, musik och dans.

Förvaltningen är positiv till *Stockholms stads program för barns rätt till kultur* som kan bidra till en gemensam förståelse för arbetet med barns rätt till kultur. Förvaltningen anser att det är bra att rättighetsperspektivet stärkts och att de grupper av barn och ungdomar som deltar i kulturlivet i liten utsträckning idag lyfts fram.

Enligt programmet ska Stockholms stad skapa goda förutsättningar för kultur *för, med och av* barn och ungdomar i verksamheter och offentliga miljöer i hela staden. *Av* perspektivet avser kultur som barn och ungdomar själva tar initiativ till, uttrycker och skapar. I det egna skapandet och i leken uttrycker barnet egna erfarenheter och ger röst åt sin berättelse. Kulturens olika uttryck stimulerar fantasin, kreativiteten och inlevelseförmågan. Förvaltningen anser att det är positivt att barnens egen lek lyfts fram som viktig i programmet.

Under åtagande 2.1 står att stadens fritidsverksamheter ska erbjuda en mångfald av kulturaktiviteter som en integrerad del av verksamheten. I programmet står att kulturaktiviteter som exempelvis teaterföreställningar bör vara återkommande inslag på bland annat fritidsgården. Kulan är ett centralt verktyg i Stockholms stads arbete med barns rätt till kultur. Kulan möjliggör ett kvalitativt kulturutbud till subventionerat pris. Kulan kan idag inte användas av de öppna fritidsverksamheterna vilket förvaltningen anser bör ändras för att ytterligare kunna bidra till uppfyllande av åtagande 2.1.

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Hanna Jakhammer

Johanna Hult

T.f. Stadsdelsdirektör
Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Avdelningschef
Skarpnäcks stadsdelsförvaltning

Bilaga

Remiss Stockholms stads program för barns rätt till kultur

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn

Hanna Jakhammer, T.f. Stadsdelsdirektör
Johanna Hult, Avdelningschef

Datum

2025-02-25
2025-02-25